

ת"פ 65156/01/15 - מדינת ישראל נגד המועצה הצבורית למניעת רעש וזיהום אויר בישראל מלרז, חיליק רוזנבלום

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 65156-01-15 מדינת ישראל נ' זיהום אויר
בישראל מלרז ואח'

בפני כבוד הסגנית נשיאה הדס יהלום
בעניין: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אסף תומר

המאשימה

נגד

1. המועצה הצבורית למניעת רעש וזיהום
אוייר בישראל מלרז
2. חיליק רוזנבלום ע"י ב"כ עו"ד גיל מור

הנאשמים

גזר דין

1. כתב האישום בתיק זה הוגש נגד הנאשמת 1 - מלר"ז - המועצה הציבורית למניעת רעש וזיהום אויר בישראל (ע"ר) ונגד הנאשם 2, יו"ר הנהלת הנאשמת במועד הרלוונטי לכתב האישום.
2. לגבי הנאשמת נטען כי דרשה לקבל מדורשי עבודה את הפרופיל הצבאי שלהם וכי מדובר בעבירה על הוראות חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח - 1988 (להלן - חוק השוויון).
סעיפי האישום שעל פיהם הואשמה הם סעיפים 2א(א), 2 (א) 1 ו- 15 (א) לחוק השוויון.
3. על פי החלטתי מיום 26.4.18, הנאשמת הורשעה בעבירה על סעיף 2א(א) ו- 15(א) לחוק השוויון.
4. בכל הנוגע לנאשם, החלטתי לשקול הימנעות מהרשעה, בכפוף לקבלת עמדת המדינה ביחס להפניית הנאשם לתסקיר קצין מבחן.
5. לאחר קבלת עמדת המדינה, הופנה הנאשם לתסקיר קצין מבחן וביום 13.8.18 הוגש לתיק תסקיר בעניינו.

6. בהתאם, נקבע מועד לטיעונים לעונש.

מאחר והנאשמים לא התייצבו במועד שנקבע, הוריתי על הגשת טיעונים לעונש בכתב.

הצדדים הגישו טיעונים בכתב הן לעניין הרשעת הנאשם והן לעניין העונש.

7. טיעוני המאשימה

א. המאשימה עתרה להרשעת הנאשם ואלה טענותיה:

1. סעיף 2א לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה הינו חוק מגן הקובע איסור מוחלט לדרוש מעובד לציין פרופיל צבאי בפני המעסיק.

2. על דרך הכלל, משנמצא כי נאשם ביצע עבירה, מתחייב כי ההליך הפלילי נגדו ימוצה, בדרך של הרשעתו וענישתו, כחלק מהליך אכיפת חוק שוויוני וכחלק מאינטרס ההרתעה.

3. בית הדין ימנע מהרשעת נאשם במקרים נדירים בהם ההרשעה צפויה להסב לנאשם נזק רב תוך פגיעה חמורה בסיכויי שיקומו וכאשר טיב העבירה וחומרתה מאפשרים לוותר על ההרשעה, בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

4. בעניינינו, הרשעת הנאשם לא תוביל לפגיעה חמורה שאינה מידתית ושאינה תואמת את חומרת העבירה. מנגד, הימנעות מהרשעה תפגע בשיקולי ההלימה, שיקולי ההרתעה (הן זו המכוונת לנאשם עצמו והן זו המכוונת לציבור) ושיקולי השוויון.

5. בתסקיר שירות המבחן אין התייחסות לחומרת העבירה. עולה ממנו כי הנאשם מתקשה לשאת באחריות על מעשיו ולא עולה כי הרשעת הנאשם תפגע באורח חייו למעט בתהליך חידוש הוויזה שלו לארה"ב.

ב. ביחס לענישה הראויה טענה המאשימה כדלקמן:

1. על בית הדין הנכבד ליתן משקל לחומרת העבירה של פגיעה בשוויון הזדמנויות בעבודה והערך החברתי שנפגע.

2. גזירת עונש תעביר מסר חד משמעי לציבור העובדים והמעסיקים.

3. בענייננו, העונש לעבירה אחת הוא כפל הקנס הקבוע בסעיף 61 (א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, דהיינו קנס בסך ₪ 150,600 ומדובר בשלוש יחידות עבירה.

4. ביחס לנאשמת התבקש להשית קנס בסכום שנע בין 40% ל - 60% מהקנס העונשי המקסימאלי המצטבר, דהיינו קנס בסכום שנע בין ₪ 180,720 ל- ₪ 271,080.

ביחס לנאשם ביקשה המאשימה להשית קנס בסך 30% מהקנס המקסימאלי המצטבר, דהיינו קנס בסך ₪ 135,540.

5. בנוסף, ביקשה המאשימה לחייב כל אחד מהנאשמים בנפרד לחתום על כתב התחייבות בסכום השווה לסכום המקסימאלי הקבוע בחוק, להימנע במשך 3 שנים מיום מתן גזר הדין מביצוע עבירה לפי חוק השוויון.

8. טיעוני הנאשמים

א. אין מדובר ב- 3 עבירות שכן בשני המקרים הנוספים אירעו במועד בקרוב להתיישנות באופן שהצריך שיקול דעת בעצם הגשת כתב האישום וממילא מדובר בעבירה אחת, שהיא אזכור בודד בטופס בודד בו מופיעה דרישה לציון פרופיל צבאי.

ב. הגם כי טענת "זוטי דברים" נדחתה בהכרעת הדין, מן הראוי לשקול עניין זה בגזירת העונש.

ג. התכלית הטמונה בחקיקתו של הסעיף האוסר על דרישת הפרופיל הצבאי היא למנוע מצב בו דורשי עבודה נפסלים על הסף בגין נתון זה. הנאשמת לא עשתה כל שימוש בנתון הפרופיל הצבאי. כל העובדים שלגביהם נטען כי דרשה מהם פרופיל צבאי, הועסקו על ידה.

על כן לא נגרם כל נזק מהעבירות בהן הורשעה הנאשמת ולא נשקפה סכנה משמעותית לציבור ולערך החברתי המוגן.

יתירה מכך, רוב עובדי הנאשמת הנם בעלי מוגבלות או שאינם משרתים בצבא בשל השתייכותם למגזרים שונים.

ד. הנאשמים פירטו את פועלה של הנאשמת כעמותה ציבורית לקידום איכות החיים והסביבה בישראל. בין יתר פעולותיה הנאשמת מעניקה יעוץ חינוך לאזרחי המדינה; משמשת כמעבדת הקרינה המוסמכת היחידה בישראל בעלת תקן בינלאומי; הקימה פרוייקט חברתי תעסוקתי וכלכלי המשלב עובדים בעלי צרכים מיוחדים במעגל התעסוקה וקיבלה "אות המעסיק המצטיין לשנת 2012".

ה. הנאשמת פירטה את פועלו של הנאשם כיו"ר הנאשמת בהתנדבות עד ליום 30.6.13 ומנכ"ל הנאשמת בשכר מחודש יולי 2013 וצירפה תעודות הוקרה שקיבל על פועלו.

נטען כי הנאשם נעדר עבר פלילי, בעל משפחה, הנו בעל תואר ראשון בעבודה סוציאלית ובמשפטים, פנסיונר מעיריית רמת גן, שימש גם כיו"ר המכון לחקר הגורם האנושי לתאונות דרכים, הקים חברות סטארט אפ והינו יזם ופעיל בפרוייקטים חברתיים.

ו. נטען כי הטופס העומד במרכזו של כתב האישום חובר לפני שנים רבות, לפני שחברי הנהלת העמותה הנוכחיים היו פעילים בה ולפני כניסתו של חוק השוויון לתוקף. הפגם שנפל בטופס תוקן מיד עם היוודא דבר קיומו.

ז. נטען כי סעיף החוק על פיו הורשעה הנאשמת הינו "אות מתה" ונדירים המקרים בהם נעשה בו שימוש בכלל ובהליך פלילי, בפרט.

המאשימה לא צירפה פסיקה רלוונטית כיוון שלא הוגש כתב אישום ביחס לעבירה נשוא כתב אישום זה, בלבד ולא הסבירה מדוע הוחלט להגיש כתב אישום במקרה זה.

המאשימה לא הביאה כל ראיה בעניין מדיניות הענישה הראויה.

ח. בהתחשב בשיקולים המרכזיים בקביעת מתחם הענישה - חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו, מידת אשמתו של הנאשם ומדיניות הענישה הראויה,

מתחם הענישה הראוי הוא הטלת קנס בסכום סמלי שבין 500 ל - 1,000 ₪ לכל עבירה.

ט. בהתנהלות המאשימה לאורך ההליך נפלו פגמים רבים אשר גרמו לעינוי דין לנאשמים ובזבוז זמן שיפוטי: הנאשמים זומנו לחקירה זמן רב לאחר קרות המקרה והגישו סיכומים באיחור.

י. נטען כי יש להימנע מהרשעת הנאשם לאור ממצאיו של תסקיר שירות המבחן.

9. להלן גזר הדין ביחס לנאשמת

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, היינו "**יחס הולם ומידתי בין חומרת העבירה ומידת האשם לבין סוג ומידת העונש המוטל**" (סעיף 40ב לחוק העונשין).

10. בהתאם להוראת סעיף 40ג לחוק העונשין - גזירת עונשו של נאשם שהורשע בדין נעשית בשני שלבים:

בשלב הראשון - יש לקבוע מתחם ענישה הולם למעשה העבירה, בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות:

"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין).

בשלב השני - יש לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה ההולם, תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם, נטילת אחריות, שיתוף פעולה עם רשויות האכיפה, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, עברו הפלילי של הנאשם ועוד.

עוד יש לציין כי סעיף 40יב' לחוק העונשין מקנה לבית המשפט סמכות לשקול נסיבות נוספות בבואו לגזור את העונש המתאים לנאשם.

סעיף 40 יב' קובע:

"אין בהוראות סעיפים 40ט ו-40יא כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וכן נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם".

11. סעיף 2א(א) לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה קובע :

"מעסיק לא ידרוש מדורש עבודה או מעובד את הפרופיל הצבאי שלו, ולא יעשה שימוש בפרופיל הצבאי שלו, אם הגיע לידי, בכל ענין המנוי בסעיף 2א(1) עד (6)".

בדברי ההסבר לתיקון 2 לחוק שוויון הזדמנויות לעבודה במסגרתו חוקק סעיף 2א, נאמר לענין דרישת הפרופיל, כי היא:

"פוגעת בפרטיות האזרחים, ביחוד אלו בעלי פרופיל 21 אשר נפסלים על הסף בבקשה להתקבל לעבודה, ללא קשר לכשרותם לתפקיד".

דהיינו, תכליתו של הסעיף היתה למנוע פגיעה בפרטיות ואפליה הנובעת משיקולים זרים, בקבלה לעבודה.

12. בענין שבפניי, מדובר בשלושה מקרים לגביהם הוכח כי הנאשמת דרשה לקבל מידע אודות הפרופיל הצבאי, ממועמדים לעבודה, זאת במסגרת תקופת ההתיישנות.

עם זאת, כעולה מהראיות שהונחו בפניי, מדובר היה בדרישה טכנית שלא יוחסה לה חשיבות מעשית בהחלטה אם לקבל מועמד לעבודה או לדחותו. בפועל, לא נגרם כל נזק למועמד זה או אחר.

דהיינו, יש לייחס מידה פחותה ביותר לפגיעה בערך החברתי העומד ביסוד העבירה.

13. הקנס המקסימאלי על עבירה לפי סעיף 2א לחוק שוויון הזדמנויות העבודה הינו כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 - 150,600 ₪.

בבתי הדין האזוריים לעבודה, הושטו קנסות בגין עבירות על פי סעיפי חוק שוויון הזדמנויות בעבודה בסך 10,000 ₪, במקרים בהם הוכחה אפליית עובד בקבלה לעבודה או בפיטורים.

ת"פ (ת"א) 2533-06-14 מדינת ישראל - בוחבוט, מיום 2.6.16.

תפ (ת"א) 22067-12-10 מדינת ישראל נ' אל-ויס משאבי אנוש, מיום 29.12.13.

מאידך, בהליך שבפניי לא הוכחה הפליה בקבלה לעבודה בכל הנוגע לפרופיל צבאי וההיפך הוא הנכון - כעולה מהראיות התקבלו לעבודה בנאשמת גם כאלה שלא שרתו כלל בצבא.

14. בשים לב לערך החברתי המוגן, נסיבות ביצוע העבירה כמפורט לעיל ומדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים - מתחם הענישה הראוי עבור כל עבירה שנעברה על ידי המאשימה הוא קנס בשיעור שבין 5,000 ₪ ל- 30% מהקנס המקסימאלי (45,180 ₪) לעבירה.

15. גזירת העונש מתוך המתחם שנקבע

לחובתה של הנאשמת עומדת העובדה כי פעלה באופן הנוגד הוראת חוק ברורה, זאת על פי תקופה בלתי מבוטלת ובהתייחס למספר עובדים.

16. מנגד, שקלתי לקולא את העובדה שמדובר בעבירה ראשונה, את פועלה החיובי של הנאשמת לתועלת החברה והציבור בישראל ובשים לב במיוחד להקמתו של פרויקט המשלב עובדים בעלי צרכים מיוחדים במעגל התעסוקה באופן המגשים את תכליתו של חוק שוויון הזדמנויות בעבודה.

כן שקלתי לקולא את העובדה שלא הוכח כי הנאשמת הפלתה בפועל עובד זה או אחר בשל דרישת הפרופיל. בנוסף, הנאשמת פעלה באופן מידי לתקן את הטעון תיקון בטופס הקבלה לעבודה ובכך הושגה תכלית ההרתעה האישית לגבי הנאשמת.

17. בהתאם לכך אני גוזרת על הנאשמת קנס ברף הנמוך, בסך 5,000 ₪ בגין כל עבירה ובסה"כ 15,000 ₪.

נא.

הנאשמת תשלם את הקנס בתוך 30 יום מהיום.

בנוסף, הנאשמת תחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה על חוק שוויון הזדמנויות בעבודה לתקופה של שלוש שנים מהיום, שאם לא כן תחוייב בקנס המקסימלי הקבוע בחוק.

18. לשאלת ההימנעות מהרשעתו של הנאשם

בסעיף 71א לחוק העונשין נקבע:

"מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, משעשה כן יהיה דינו של צו השירות ולעניין סעיף 9 לפקודת המבחן (נוסח חדש) תשס"ט - 1969 כדין צו מבחן".

19. הכללים להימנעות מהרשעה הותוו בפסק הדין ע"פ (עליון) 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב (3) 337. כך נאמר בפסק הדין:

"הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים, ראשית על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

20. בפסיקה ענפה שנכתבה בעקבות עניין כתב, הובהר באופן מפורש, כי אין לעשות שימוש באפשרות של הימנעות מהרשעה, מקום בו מדובר בעבירה שאינה קלת ערך.

בעניין ע"פ (ארצי) 3043-09-14 מדינת ישראל נ' מישאלוף (מיום 22/2/12) נאמר:

"על השיקולים אותם על בית המשפט לאזן בשוקלו אם לבטל הרשעה נאמר בעניין לאופר [ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2007)] כך:

"מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש

להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין.

ובענין ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין (מיום 4/9/07) נאמר:

"... המשפט מניח כי רקמת החיים האנושיים, בהשתקפותה בהליך הפלילי, מולידה מצבים קיצוניים שאינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת האשמה. במצבים חריגים ומיוחדים, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה, נתון בידי בית המשפט הכוח להחליט, כי חרף אשמתו של הנאשם הוא לא יורשע בדין".

21. לענייננו -

בתסקיר שירות המבחן סוכמה המלצת קצינת המבחן בעניינו של הנאשם כך:

"באשר לשאלת הרשעתו בדין, התייחסנו לגילו, העובדה כי בדובר במעורבות יחידה עבורו בפלילים, התרשמותנו כי חיליק בעל מערכת ערכים נורמטיבית וכי מדובר באירוע חריג להתנהלותו בדר"כ. כמו כן דיווח אודות תיקון השאלון בסמוך לחקירתו ועם ערנותו לאיסור בחוק. לאור זאת אנו ממליצים לבית המשפט לשקול בחיוב ביטול הרשעתו בדין. כמו כן לאור הסתייגותו כמתואר מאפשרות לביצוע של"צ, כמו כן נסיבות החריגות בביצוע העבירה בהיותו בתפקיד מתנדב ושלא היה ער לאיסור החוקי בשאלה הקשורה לפרופיל הצבאי. אין אנו באים בהמלצה להטלת צו של"צ בעניינו. לצד זאת, בנסיבות המיוחדות, נמליץ כי במידה והדבר ניתן, על חתימתו על צו התחייבות להימנע מעבירה, וזאת בכפוף לאי הרשעתו בדין."

22. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת תסקיר שירות המבחן ועל יסוד אמות המידה שנקבעו בפסיקה, הגעתי לכלל מסקנה כי נסיבותיו המיוחדות של מקרה זה, מצדיקות סטייה מן הכלל בדבר הרשעה.

23. כאמור בהחלטתי מיום 26.4.18 הנאשם הינו פנסינר כיום. במועדים הרלבנטיים לכתב האישום, עסק בהתנדבות במשך שנים רבות בתחום של איכות הסביבה והיה פעיל מרכזי בעמותה, אשר עוסקת בנושאים שהם אך ורק לתועלת הציבור, תוך שהיא מעסיקה מוגבלים ובעלי נכויות. בכלל זאת מעסיקה העמותה אנשים בעלי צרכים מיוחדים, העוסקים בגריסת נייר ממקומות עבודה, תמורת תשלום. אין חולק כי עסקינן בעמותה המביאה לתרומה רבה לציבור הישראלי.

24. מדובר בעבירה ראשונה של הנאשם. לא הוכחה סבירות לכך שהנאשם יעבור עבירה נוספת, בוודאי שלא מסוג בעבירה המתבררת בתיק כאן. הנאשם לקח אחריות על העבירה, לא הפיל את האחריות על אחרים וכן הוכיח שפעל במהירות המירבית לתיקון הפגם.

הנאשם העיד בדבר הקושי האישי שלו, לו יורשע בפלילים, נוכח שנות פעילות רבות בהתנדבות בנושאים שהם לתועלת החברה והציבור בישראל.

25. בנסיבות ההליך שבפנינו, הרשעת הנאשם תביא להחטאת מטרותיו של ההליך הפלילי. הנזק שיגרם הן לנאשם באופן אישי והן לעמותה ולפעילותה, כתוצאה מהרשעת הנאשם באופן אישי, יגבר על הנזק שיגרם לציבור, אם בכלל, כתוצאה מאי הרשעתו.

26. כפי שצינתי בהחלטתי מיום 26.4.18, אין מדובר בהכרח בפגיעה עסקית בנאשם, אלא במצב שבו הדעת אינה סובלת כי אדם שפעל כה רבות לתועלת הציבור ואשר כל מעשיו, במיוחד לאחר פרישתו לגמלאות, נועדו לקידום מטרות חברתיות וכלכליות של אזרחי המדינה, יורשע באופן אישי בפלילים, בגין עבירה אשר בסופו של דבר, הוכח שלא גרמה נזק לאיש.

27. סיכום של דבר

בנסיבות המיוחדות של מקרה זה החלטתי על אי הרשעה של הנאשם.

בנוסף, על חיוב הנאשם בחתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה על פי חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, למשך 3 שנים מהיום, שאם לא כן יחוייב בקנס המקסימלי הקבוע בחוק בסך 150,600.

אציין כי התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש, וראו לעניין זה דברי הנשיא (בדימ') גרוניס בדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, מיום 2.4.15.

28. סוף דבר

אני גוזרת על הנאשמת קנס בסך 15,000 ₪.

המזכירות תפיק לנאשמת שובר לתשלום הקנס אשר ישולם תוך 30 יום מהיום.

בנוסף, הנאשמת תחתום תוך 14 יום מהיום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות כאמור לעיל.

29. אני נמנעת מהרשעת הנאשם.

הנאשם יחתום תוך 14 יום מהיום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות כאמור לעיל.

ניתן היום, 22/10/18, בהעדר הצדדים.